

Dette værk er downloadet fra Slægtsforskernes Bibliotek

Slægtsforskernes Bibliotek drives af foreningen Danske Slægtsforskere. Det er et privat special-bibliotek med værker, der er en del af vores fælles kulturarv omfattende slægts-, lokal- og personalhistorie.

Støt Slægtsforskernes Bibliotek – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug. Videre publicering og distribution uden for husstanden er ulovlig.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

BERETNING

OM

FREDERIKSBERG SKOLEVÆSEN

FOR AARET 1906—07

FRA

SKOLEDIREKTØREN

FREDERIKSBERG.

J. S. NIELSENS BOGTRYKKERI, NYVEJ 19.

1907.

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

Børnetallet. Efter Uddrag af de Skolelister, som ledsager Mandtalslisterne, udgjorde *det samlede Antal Børn i skolepligtig Alder i Frederiksberg Kommune* den 31. December 1906: **11573** (mod 11284 Aaret før).

Heraf undervistes:

i Skoler i København	1473	(	639	Dr.	og	834	P.)
i Kommuneskolerne paa Frederiksberg	7079	(	3572	Dr.	og	3507	P.)
i anerk. Privatskoler paa Frederiksberg	2774	(	1462	Dr.	og	1312	P.)
i Hjemmet og paa lignende Maade . .	236	(	53	Dr.	og	183	P.)
uden Undervisning var	11	(	5	Dr.	og	6	P.)

Disse sidste var alle syge.

Foruden de anførte 7079 Børn fandtes der endvidere i Kommuneskolerne 278 Børn under 7 Aar og 269 Børn fra København, i alt 7626 mod 7304 den 31. Dec. 1905. (Omvendt søgtes de københavnske Kommuneskoler af 589 Børn, som var hjemmehørende paa Frederiksberg). I Gennemsnit har der i afvigte Aars Sommerhalvaar været 7438 og i Vinterhalvaaret 7601 Børn i Kommuneskolerne.

I de to Skoler, i hvilke der gives *Halvdagsundervisning* (Skolerne paa Howitzvej og Fuglevangsvej), fandtes den 31 Dec. 1906: 2030 Børn (mod 1963 Aaret før) og i de seks Skoler med *Heldagsundervisning* (Skolerne paa Niels Ebbesens Vej, Godthaabsvej, Nylandsvej, Solbjærgvej, Lollandsvej og Duevej) 5596 mod 5341 det foregaaende Aar.

Af- og Tilgangen ved de enkelte Skoler har stillet sig saaledes:

	Børnetal d. 1. April 1906	Tilgang					Afgang					Børnetal d. 31. Marts 1907	Børnetal i Gennem- snit af Aaret	
		Fra Hjemmet	Fra off. Skoler paa Frdbg.	Fra andre off. Skoler	Fra priv. Skoler	I alt	Til off. Skoler paa Frdbg.	Til andre off. Skoler	Til priv. Skoler	Udskr. ved Slutn. af skolepl. Alder	Døde			I alt
Skolen paa Howitzvej	1161	182	42	109	7	340	24	115	4	155	»	298	1203	1210
Skolen paa Fugle- vangsvej	790	75	58	112	5	250	22	62	8	129	2	223	817	867
Skolen paa Niels Eb- besens Vej . . .	878	123	13	45	26	207	31	53	10	117	1	212	873	857
Skolen paa Godt- haabsvej	1071	118	25	79	9	231	226	58	13	134	»	431	871	804
Skolen paa Nylands- vej	1100	139	24	59	24	246	165	46	22	128	1	362	984	969
Skolen paa Solbjærg- vej	993	142	15	57	7	221	71	66	11	99	»	247	967	964
Skolen paa Lollands- vej	1274	186	21	63	11	281	353	73	10	127	»	563	992	992
Skolen paa Duevej. .	»	188	740	49	22	999	46	66	8	»	2	122	877	860
	7267	1153	938	573	111	2775	938	539	86	889	6	2458	7584	7523

Medens den aarlige Stigning i Perioden 1886—1900 var henved 250, sank den i Femaaret 1901—06 til gennemsnitlig 150. Naar den for afvigte Skoleaar uventet er steget til 317, skyldes dette to Aarsager, dels at Tilgangen ved Begyndelsen af den skolepligtige Alder har været betydelig større, nemlig 1153 mod 1030 i Gennemsnit af sidste Femaar, og dels at Omvekslingen af Børn med andre Skoler imod Sædvane har givet et Overskud af henved 60, medens den i Gennemsnit af 1901—06 har medført et aarligt Tab af 40 Børn. Efter Hovedaarsagerne stiller Af- og Tilgangen sig altsaa saaledes:

Tilgang ved	Afgang ved	Overskud:
Skolealderens Begyndelse	Skolealderens Slutning	
1153.	895.	258
Tilgang fra andre Skoler	Afgang til andre Skoler	
684.	625.	59

Skolebygningerne. Foruden de almindelige Vedligeholdelsesarbejder ved Skolebygninger og Inventar fik i afvigte Aar samtlige Skolestuer i Godthaabsvejens Skole og en Del af dem i Fuglevangsvejens og Niels Ebbesens Vejs Skoler et Hovedeftersyn af Murer-, Snedker- og Malerarbejdet. Ved den førstnævnte Skole blev der desuden sat Stakit og nye Porte ud mod Vejen, og begge Legepladser forsynedes med Halvtag. Samtidig med, at den gamle Skolebygning i Falkoneralléen omdannedes til Retslokaler, blev Gymnastikhuset ved Howitzvejens Skole udvidet med en Tilbygning, saa at det nu rummer en Gymnastiksal for Drengene og en for Piger foruden Beboelseslejlighed for Skolebetjenten. For Inspektøren blev der indrettet Beboelse i den Kommunen tilhørende Villa paa Monradsvej 7, hvis Have blev udlagt til Legeplads for Pigerne. Begge disse Bygninger blev i Lighed med Hovedbygningen forsynede med elektrisk Lys.

I alle Skoler har der sidste Aar været ledige Undervisningslokaler.

Klasse- og Timetal samt Børnetal pr. Klasse. Antallet af *Klasser og Undervisningstimer* ved de enkelte Skoler var følgende:

	Sommerhalvaaret						Vinterhalvaaret					
	Klasser.					Timer	Klasser.					Timer
	à 34 T.	à 30 T.	à 28 T.	à 27 T.	à 24 T.		à 34 T.	à 30 T.	à 28 T.	à 27 T.	à 24 T.	
Skolen paa Howitzvej	»	15	10	11	6	1171	»	15	10	11	8	1219
— — Fuglevangsvej	»	8	9	8	3	780	»	8	9	8	4	804
— — Niels Ebbes. Vej.	13	11	»	»	4	868	13	11	»	»	6	916
— — Godthaabsvej	12	12	»	1	4	891	12	11	»	1	6	909
— — Nylandsvej	12	14	»	»	4	924	12	14	»	»	6	972
— — Solbjergvej	16	12	»	»	4	1000	16	12	»	»	6	1048
— — Lollandsvej	12	15	»	»	5	978	12	15	»	»	8	1050
— — Duevej	23	»	»	»	5	902	23	»	»	»	7	950
	88	87	19	20	35	7514	88	86	19	20	51	7868
	249 Klasser						264 Klasser					

Altsaa har hver Klasse i Sommerhalvaaret faaet 30,2 Timers Undervisning i Gennemsnit og i Vinterhalvaaret 29,8 Timer.

Børnetallet pr. Klasse var i Gennemsnit for Sommerhalvaaret 29,9 og for Vinterhalvaaret 28,8.

I de 4 *Hjælpeklasser* for forsinkede Børn, der ordentligvis kun skal have halvt saa mange Elever som de øvrige Klasser, fandtes ved Skoleaarets Begyndelse 56 Børn. Tilgangen var 5 og Afgangen 8, saa at Skoleaaret sluttede med 53.

Børnetallets Fordeling mellem de enkelte Klasser stillede sig saaledes ved Midten af Skoleaaret:

	Halvdagsskoler.		Heldagsskoler.	
Afgangskl.	21	1,0 pCt.	268	4,9 pCt.
6. Klasse	280	13,8 —	807	14,8 —
5. Klasse	310	15,3 —	789	14,5 —
Konfirmandkl.	111	5,5 —		
4. Klasse	365	17,9 —	871	16,0 —
3. Klasse	324	15,9 —	859	15,8 —
2. Klasse	294	14,5 —	883	16,2 —
1. Klasse	286	14,1 —	954	17,5 —

og *Gennemsnitsalderen* for Børnene i hver Klasse var samtidig:

	Halvdagsskoler.		Heldagsskoler.	
Afgangskl.			13,8	Aar
6. Klasse	13,3	Aar	13,2	—
5. Klasse	12,5	—	12,1	—
Konfirmandkl.	13,4	—		
4. Klasse	11,4	—	10,9	—
3. Klasse	10,1	—	9,7	—
2. Klasse	8,9	—	8,6	—
1. Klasse	7,6	—	7,5	—

Det Antal Børn, som forlod Skolen ved Slutningen af den skolepligtige Alder, blev udskrevet fra følgende Klasser:

	Halvdagsskoler.		Heldagsskoler.	
Afgangskl.	6,3	pCt.	32,7	pCt.
6. Klasse	45,7	—	55,5	—
5. Klasse	22,3	—	11,5	—
4. Klasse og Konfirmandkl. . .	25,7	—	0,3	—

Nogle enkelte Børn i Heldagsskolernes Afgangsklasser var dog overført fra Halvdagsskolernes 6. Klasse.

Undervisningsforhold. Den frivillige *Undervisning i kvindelig Husgerning* i de 3 Skolekøkkener paa Sindshvilevej, Fuglevangsvej og Solbjærgvej er benyttet af ca. 270 Børn, fordelt paa 14 Hold. Udgifterne ved Driften har udgjort 2920 Kr. 47 Øre, hvoraf Børnene har udredet 1457 Kr. 96 Øre og Kommunen 1462 Kr. 51 Øre foruden Lærerindløn og Brændsel.

Medens de forannævnte mere eller mindre *retarderede Børn* har været anbragt i Hjelpeklasser i selve Skolerne, har Skolevæsenet betalt for 2 *abnorme Børns* Undervisning i Aandssvageanstalten paa Gl. Bakkehus og for 3 svagt begavede og tungthørende Børn i en Døvstummeskole. 4 Børn har gennemgaaet Helbredelseskursus i »Statens Institut for Talelidende«.

Fra *Børnenes Bogsamlinger*, der tilsammen tæller 5932 Bind, er der sket 22151 Udlaan til 2230 Børn. Disse har bidraget 351 Kr. 40 Øre, Kommunen 800 Kr.

De kommunale Fortsættelseskursus for unge Mænd og Kvinder indtil 22 Aars Alderen havde deres 7de Undervisningshalvaar fra den 1. Okt. 1906 til Udgangen af Marts 1907. Der meldte sig til denne Undervisning 606 Elever: 203 Mænd og 403 Kvinder (mod henholdsvis 536, 464, 340, 230 og 319 de foregaaende Aar), af hvilke 50 undlod at møde, saa at Undervisningen begyndte med 556: 188 Mænd og 368 Kvinder, fordelte paa 29 Hold: Almindeligt Kursus i Dansk, Skrivning og Regning 7 (3 for Mænd og 4 for Kvinder), Tysk 5 (2 for Mænd, 2 for Kvinder og 1 blandet), Engelsk 4 (1 for Mænd, 1 for Kvinder og 2 blandede), Bogføring 3 (2 for Kvinder og 1 blandet), Matematik 1 (blandet), Kvindelig Husgerning 8 og Stenografi (oprettet første Gang 1906 med 1 blandet Hold). I Sprog og Bogføring skiltes de viderekomne fra Begynderne. Ligesom forrige Aar blev der endvidere tilbudt de kvindelige Elever, som ønskede det, Undervisning i flerstemmig Sang, og dette Tilbud benyttedes af 42 Piger, delte i 2 Hold. Sangen foregik i Godthaabsvejens Skole, Husgerningen fandt Sted i Solbjærgvejens og

Fuglevangsvejens Skolekøkkener, den øvrige Undervisning i Nylandsvejens og Fuglevangsvejens Skoler. Til Undervisningen i Husgerning meldte der sig flere Elever end formodet, saa at Antallet af Husgerningshold, der skønmæssig var beregnet til 6, maatte forøges til 8. Af disse Hold fik 2 Undervisning om Eftermiddagen, de 6 om Aftenen ligesom alle de øvrige Hold. Undervisning i Sang modtog Eleverne 1 Gang, i Husgerning 2 Gange om Ugen, de øvrige Hold 3 Gange om Ugen. For disse var Undervisningslagentes Antal 65. Undervisningen blev meddelt af 19 Lærere og 23 Lærerinder, af hvilke 22 havde Ansættelse ved Kommunens Skolevæsen.

Ligesom i de foregaaende Aar gik Elevantallet stadig nedad i Vinterens Løb, saa at det ved Slutningen af hver af de 6 Maaneder udgjorde henholdsvis 536, 512, 485, 451, 426 og 407. Afgangen, der i det hele udgjorde 27 pCt. (41 for Mænd og 20 for Kvinder mod henholdsvis 29, 19, 23 og 25 de foregaaende Aar) var meget forskellig mellem de enkelte Hold. Medens enkelte mistede omtrent Halvdelen af deres Elever, havde andre ingen eller en rent ubetydelig Nedgang i Elevtal. Forsømmelserne viser i indeværende Aar Stiguing for begge Køns Vedkommende, hvilket fremgaar af følgende Oversigt:

	Mænd.		Kvinder.	
	I alt	Efter Fradrag af Sygdom	I alt	Efter Fradrag af Sygdom
1905—06	8,6	5,8	6,5	3,2
1906—07	12,7	8,2	9,2	3,9

For de enkelte Hold varierede Forsømmelserne mellem 3,5 pCt. og 20,1 pCt.

Af Eleverne havde 45 Friplads, medens de øvrige betalte 3 Kr. i Skolepenge.

Udgifterne udgjorde i alt 9428 Kr. 91 Øre. Efter Fradrag af Elevernes Skolepenge kom heraf 8895 Kr. 91 Øre til Udgift for Kommunen.

Den af Kommunen støttede *tekniske Skole* for Haandværkslærlinge og Svende, der har Lokale i Howitzvejens Skole, blev i sidste Vinter søgt af 307 Elever i 13 Klasser med 13 Lærere. Dens Indtægter udgjorde i Skolepenge 2732 Kr., af Staten 2000 Kr. og af

Kommunen 1000 Kr. foruden Lokale og Belysning. Der tilstodes 33 Elever hel og 15 Elever halv Friplads.

Mellemskoleundervisning. De i Oktober 1903 begyndte Forhandlinger i Kommunalbestyrelse og Skolekommission om Oprettelse af kommunal Mellemskoleundervisning her i Kommunen fik deres Afslutning i Foraaret 1907 efter Vedtagelse af nedenstaaende Tillæg til Skoleplanen, der under 8. Jan. og 26. Febr. 1907 modtog Stadfæstelse af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Forslaget herom fremkom fra et af Kommunalbestyrelsen i denne Sag nedsat Udvalg, der med Hensyn til Ledelsen af Mellemskolen og dens Forhold til de almindelige Kommuneskoler havde delt sig i et Flertal, der holdt paa, at denne Undervisning burde indrettes som Mellemskoleklasser i en eller flere af Kommunens Folkeskoler under Ledelse af den paagældende Folkeskoles Inspektør, og et Mindretal, der vilde have den indrettet i en eller flere selvstændige Skoler, hver under en særlig Skoleinspektør.

Udvalget enedes sluttelig om et Kompromis, hvorefter der forsøgsvis træffes en midlertidig Ordning for Aarene 1907—11, i hvilke et begrænset Antal Mellemskoleklasser anbringes i Anneksbygningen ved Godthaabsvejens Skole, medens den endelige Afgørelse af de to Spørgsmaal om Mellemskoleundervisningens Ledelse og dens Forhold til de almindelige Kommuneskoler udsættes, indtil der gennem de nævnte Proveaar ér vundet Erfaring i forskellige Retninger, især med Hensyn til, i hvilket Omfang Mellemskoleundervisningen vil blive benyttet, og da navnlig helt op til dens Afslutning ved Elevernes 15. Aar.

Det nævnte Tillæg til Skoleplanen lyder saaledes:

1. Ved Frederiksberg Skolevæsen oprettes der fra 1. April 1907 en kommunal Mellemskoleundervisning i Overensstemmelse med Lov af 24. April 1903.

I de første 4 Aar, i hvilke den faar Lokale i en af de bestaaende Kommuneskoler, oprettes højst 3 nye Mellemskoleklasser om Aaret: første Aar 1. Mellemskoleklasse, andet Aar 2. Mellemskoleklasse og saa fremdeles.

Inden Udgangen af Aaret 1910 træffes der nærmere Bestemmelse

om Ledelsen af denne Undervisning og dens Forhold til den øvrige Del af Kommunens Skolevæsen.

2. Mellemskoleklasserne staar med de Forbehold, Loven bestemmer, under Skoledirektøren, Skolekommissionen og de højere Skoleautoriteter paa samme Maade som de almindelige Kommuneskoleklasser.

3. Adgangen til dem staar som Regel kun aaben for Drengene og Piger, der siden Begyndelsen af den skolepligtige Alder har søgt Frederiksberg Kommuneskoler. Optagelsen er betinget af, at vedkommende bestaar den herfor anordnede Prøve, og fortsat Deltagelse afhænger af, at Eleverne kan følge med.

4. Undervisningen er gratis. Læremidlerne for Eleverne anskaffes efter samme Regler som i de almindelige Kommuneskoleklasser.

5. Børnetallet sættes til i Gennemsnit 25 pr. Klasse.

6. Timerne i Mellemskoleklasserne indgaar i det hele Antal Timer, hvorefter Antallet af faste Pladser beregnes.

7. Til Besørgelse af denne Undervisning kan der ikke blot antages Lærerkrafter med de i Lov af 29. Marts 1904 § 17 krævede Eksaminer, men — efter derom for hvert enkelt Tilfælde fra Ministeriet indhentet Tilladelse — tillige saadanne, som har bestaaet afsluttende Eksaminer ved Universitetet eller den polytekniske Lærestanstalt eller underkastet sig den af Ministeriet autoriserede Faglærerindeksamen.

Ledelsen af Undervisningen overdrages mod et passende Honorar, hvis Størrelse bestemmes paa Budgettet efter Forslag af Skolekommissionen, til en af de dertil knyttede Lærere, fortrinsvis til en Lærer med Universitetsuddannelse eller Uddannelse paa polyteknisk Lærestanstalt. Hans Forretnings- og Myndighedsomraade bestemmes indenfor de ved Lov om højere Almenskoler og de dertil knyttede Anordninger og Bekendtgørelser givne Rammer ved en Instruks, der forelægges Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet til Stadfæstelse.

Lærere og Lærerinder ved Mellemskoleklasser kan tillige undervise i andre Klasser ved samme Skole eller i andre kommunale eller private Skoler.

8. For Undervisning i Mellemskoleklasser ydes den i Skoleplanen fastsatte Lærer- og Lærerindeløn, til hvilken efter Skolekommissionens Bestemmelse kan komme et Tillæg af indtil 75 Øre Timen.

I Henhold hertil begyndte Mellemskoleundervisningen d. 1. Juni 1907. Ledelsen af den blev af Skolekommissionen overdraget Cand. mag. Vilh. Rasmussen. De ovrigte Lærerkræfter antoges blandt Kommuneskolernes Personale.

Skolebesøget.

Skoleforsømmelserne, fordelte paa hele Børnetallet og beregnede i Procent af de skolepligtige Dage, har udgjort:

	I alt.	Efter Fradrag af Sygdom.
<i>Skolen paa Howitzvej:</i>	4,7	0,6
<i>Skolen paa Fuglevangsvej:</i>	5,2	0,7
<i>Skolen paa Niels Ebbesens Vej:</i>		
Heldagsklasser	3,9	0,2
Halvdagsklasser	4,0	0,3
<i>Skolen paa Godthaabsvej:</i>		
Heldagsklasser	4,9	0,3
Halvdagsklasser	4,3	0,4
<i>Skolen paa Njelandsvej:</i>		
Heldagsklasser	4,6	0,2
Halvdagsklasser	5,1	0,3
<i>Skolen paa Solbjergvej:</i>		
Heldagsklasser	3,9	0,3
Halvdagsklasser	5,0	0,4
<i>Skolen paa Lollandsvej:</i>		
Heldagsklasser	4,2	0,3
Halvdagsklasser	4,6	0,3
<i>Skolen paa Duevej:</i>		
Heldagsklasser	4,4	0,3
Halvdagsklasser	5,8	0,4

I *Skoleboder* er der betalt 64 Kr. 80 Øre for 113 Dages Forsømmelser af 7 Børn. Paa et enkelt af disse falder 80 pCt. af Boderne.

Af de *Legater*, der er knyttet til Kommuneskolerne, har 2 Drengene faaet Justitsraad Priemes og Hustrus Skolelegat (100 Kr.), 1 Pige Docent N. J. Fjords Legat (42 Kr.) og 1 Dreng Enkefru P. M. Schulstads Legat (35 Kr.).

Følgende Oversigt viser Antallet og Fordelingen af de Skolebørn, som d. 1. Maj d. A. var sysselsat ved *erhvervsmaessigt Arbejde udenfor Hjemmet*:

	Antal Skolebørn.			Procent af Skolebørn.		
	Fabrik-arbejde	Byærinder og lign.	I alt	Fabrik-arbejde	Byærinder og lign.	I alt
<i>Halvdagsskolerne:</i>						
Drenge	28	214	242	2,8	21,2	24,0
Piger	14	127	141	1,4	12,8	14,2
<i>Heldagsskolerne:</i>						
Drenge	37	375	412	1,3	12,8	14,1
Piger	12	152	164	0,4	5,3	5,7

Ved de herværende Mælkeforsyninger havde 111 Drenge fra Frederiksberg Kommuneskoler Arbejde (mod henholdsvis 127, 90, 87, 114 og 156 de fem foregaaende Aar).

Børnenes Opførsel giver Anledning til følgende Bemærkninger:

Skolernes *Internater* har været benyttede i 35 Dage til Anbringelse af skulkende og vagabonderende Børn. For Skolevæsenets Regning har 4 Børn været anbragt paa Landerupgaard og 1 paa Himmelbjærggaardens Opdragelsesanstalt. Der bortsendtes i Aarets Løb 15 Børn paa Grund af daarlig Opførsel, paa 1 nær alle Drenge. De 13 bortsendtes af Værgeraadet, 1 ved privat Forsorg og 1 ved Foreningen af 1837. Til Værgeraad eller Dommer er afgivet Erklæring fra Skolerne i 42 Tilfælde.

Sundhedsforhold m. m. Foruden de ældre *Badeanstalter* i Skolerne paa Nyelandsvej, Fuglevangsvej og Lollandsvej, aabnet henholdsvis 1892, 1896 og 1899, blev tillige de tre nye Badeanstalter ved Howitzvejens, Solbjærgvejens og Duevejens Skole taget i Brug afvigte Aar. Der blev tilsammen givet 82442 tempererede Brusebade til Børn fra alle Skoler. Af Drengeklasseerne har i de enkelte Skoler fra 93,4 til 98,8 pCt. og af Pigeklasseerne fra 85,7 til 94,0 pCt. af Børnene benyttet Skolernes Badeanstalter. I Gennemsnit har hvert af de badende Børn faaet 15,6 Bade i Lobet af Aaret. Badningen besørger ved 2 Badekoner, 1 Bademester og 2 Skolebetjente.

Det Antal Børn her i Kommunen, som ved Indrømmelse fra

Befordringsautoriteterne fik *fri Rejse med Jærnbaner og Dampskibe* til Udflugter i Sommerferien 1906, udgjorde 3253. Lærerforeningen anbragte ialt 400 Børn, fordelte i 5 Feriekolonier, deraf de 300 i Feriehjemmet i Kongsøre.

I Antallet af ferierejsende Børn var indbefattet 172 *kirtelsyge Børn*, som anbragtes ved Sjællands Nordkyst i Sommerferien for de paa Skolevæsenets Budget i dette Øjemed bevilgede Midler (146), ved Understøttelse af Fru Kines Legat (8), af en Sygkasse (3) og for Fattigvæsenets Regning (15).

Indtægterne af Skolevæsenets særlige Fond, der bestaar i Skolebøder og Renter af Fondens Kapital, er anvendt til at støtte *Skolerejser* med de ældste Klasser, især til historisk interessante Steder. Der foretoges 54 Udflugter (til Frederiksborg, Roskilde, Kronborg, Lund, Jægerspris og Lyngby) med 1301 Børn, hvilket var 84 pCt. af paagældende Klassers Børnetal. De øvrige Børn i disse Klasser forhindredes ved Fabrikarbejde eller Bygang i at deltage i Udflugterne. Skolens Tilskud var 310 Kr. 48 Øre eller i Gennemsnit 5 Kr. 75 Øre pr. Klasse.

Bespisningen af trængende Skolebørn med Middagsmad i Vintermaanederne er foregaaet paa samme Maade som i de foregaaende Vintre. De frivillige Bidrag er alene anvendt til Indkøb af Fødevarerne, medens Kommunen har afholdt Udgifterne til Madens Tillavning i Køkkenet paa Sindshvilevej og Transport til Skolerne. Komitéen for Børnenes Bespisning modtog i afvigte Aar et større Bidrag paa 1000 Kr., som afdøde Lærerinde ved Kommuneskolerne, Frk. Marie Becker i sin Tid har testamenteret i dette Øjemed. Der blev i sidste Vinter bospist 1165 Børn 3 Dage om Ugen, og i de 59 Dage, Bespisningen varede (9. Januar—19. Marts), udleveredes 35090 Portioner, som kostede i alt 5461 Kr. 90 Øre eller ca. 15,5 Øre pr. Portion. I Henhold til Lov af 23. Maj 1902 har Kommunalbestyrelsen paa indeværende Aars Budget bevilget et Beløb af samme Størrelse som de private Bidrag, for at Bespisningen i den kommende Vinter kan udvides til alle Sognedage i Ugen.

De 3 *Skolelæger* har i det forløbne Aar aflagt et Besøg hver Uge i de dem tildelte Skoler paa en forud bestemt Tid for at undersøge de Børn, der fremstilledes for dem, og naar disse fandtes syge,

henvist dem til at søge privat Lægehjælp eller til Klinikker, især Poliklinikken i Falkoneralléen; ligeledes i foreliggende Tilfælde afgjort, om Børn kunde deltage i Gymnastik, om der var Smittefare ved Hudsygdomme m. m. Desuden har de foretaget Undersøgelser af de i Forberedelsesklasserne indskrevne Elever med Hensyn til deres Sundheds- og Ernæringstilstand samt Syn og Hørelse, ligeledes af de kirtelsyge Børn, der blev indstillet til Kystophold, og af dem, der sendtes bort i Sommerferien. *Skoletandlægen*, der møder 2 Dage om Ugen skiftevis paa alle Skolerne, har i afvigte Aar behandlet 223 Børn i Howitzvejens, 271 i Fuglevangsvejens, 171 i Niels Ebbesens Vejs, 344 i Godthaabsvejens, 349 i Nylandsvejens, 327 i Solbjærgvejens, 257 i Lollandsvejens og 198 i Duevejens Skole, i alt 2140 Børn.

Lærerpersonalet har i afvigte Aar undergaaet følgende Forandringer: Lærerinderne Frk. J. Holstebro og E. West afgik ved Døden, og Lærerinderne Frk. S. Dybdahl, A. Nyrop og S. Laurberg afgik med Pension paa Grund af Alder eller Svagelighed. Ligeledes afgik Cand. theol. Lærer H. Thuren ifølge Tuberkuloseloven af 14. April 1905, § 11, 2. Stk. med Udsigt til eventuelt paa ny at indtræde i Skolevæsenets Tjeneste. Paa Forespørgsel af Skolekommissionen har Ministeriet under 14. Jan. 1907 udtalt, at en Lærer, som efter at være afskediget paa Grund af Sygdom senere genindtræder i Skolens Tjeneste, er berettiget til at faa den tidligere Tjenestealder medregnet ved Beregningen af hans Tjenestealder. En Timelærer forlod Skolevæsenet for at gaa over i anden Virksomhed. Der blev oprettet 8 nye faste Embeder (3 for Lærere og 5 for Lærerinder), og 15 Personer (5 Lærere og 10 Lærerinder) fik fast Ansættelse. Der antoges 24 nye Lærere og Lærerinder, dels til nyoprettede Klasser og dels til Erstatning for de afgaaede.

1. April 1907 talte Lærerpersonalet 256 Personer. Af disse var

96	fast ansatte Lærere
124	— — Lærerinder
11	Timelærere
25	Timelærerinder
256	

Desuden findes der en fast Vikar ved hver Skole.

Ved Skolevæsenet fungerer endvidere en Økonoma (tillige Lærerinde i kvindelig Husgerning), 8 Skolebetjente, 1 Bademester, 2 Badekoner og 1 Varmemester.

I afvigte Aar besørgedes Undervisningen saaledes:

	Ved Lærere.	Ved Lærerinder.
I Sommerhalvaaret	3353 Timer	4161 Timer
I Vinterhalvaaret	3498 —	4370 —

Paa Grund af Sygdom blandt Lærerpersonalet har Skolevæsenet i samme Aar afholdt Udgift til *Vikariat* i følgende Omfang:

For Lærere	For Lærerinder	I alt
5657 Timer	11632 Timer	17289 Timer,

hvilket udgør 4,1 pCt. af Lærernes og 6,8 pCt. af Lærerindernes samlede Timetal.

Foruden de Møder, som er holdt af *Lærerraadene* ved de enkelte Skoler, har det fælles Lærerraad i afvigte Aar været samlet 1 Gang. Med Inspektørerne har Direktoren holdt 8 Møder.

Lærerpersonalets Bogsamlinger talte ved Aarets Slutning 1648 Bind.

Efter eget Ønske fratraadte Skoleinspektør L. Petersen den 1. April 1906 den Plads som Sekretær paa Skolekommissionens Kontor, han havde beklædt i en Aarrække, hvorefter Kommissionen antog Lærer Sofus Franck til samme Plads. Fra 1. Oktober f. A. bevilgede Kommunalbestyrelsen de fornødne Midler til at udvide Kontortiden til 4 Timer daglig.

Skolebetjent H. P. Aastrøm afskedigedes med Pension i Henhold til Tuberkuloseoven og afgik kort efter ved Døden. Hans Enke tilstodes en aarlig Understøttelse af Pensions Størrelse. En tilsvarende fast Understøttelse blev tilstaaet Enken efter den pensionerede Gymnastiklærer L. Orbe, der afgik ved Døden forrige Aar. Bademester N. Rasmussen og Hustru udtraadte af Skolevæsenets Tjeneste 1. Juni 1906 for at gaa over i anden Virksomhed.

Lønningsforhold. Sammen med de øvrige kommunale Embeds- og Bestillingsmænd fik alle Funktionærene ved Skolevæsenet i

afvigte Efteraar en Lønningsforhøjelse, der traadte i Kraft fra 1. Oktober 1906.

Lærerpersonalets Lønningsbestemmelser optoges i den af Ministeriet d. 3. Nov. 1906 stadfæstede reviderede Skoleplan. Herefter finder alle Lønningsstigninger Sted hvert 3. Aar, og højeste Trin naas efter 18 Aars Tjeneste. De enkelte Lønningstrin er: for Lærere (36 Timer) 1300, 1600, 1900, 2250, 2500, 2850 og 3200 Kr. og for Lærerinder (24 Timer) 870, 1150, 1250, 1350, 1500, 1600 og 1750 Kr.

Timepersonalet lønnes med 75 Øre Timen. Ligesaa de fast ansatte Lærere og Lærerinders Timer udover henholdsvis 36 og 24 om Ugen. Lærere paa 3. Lønningstrin og derover oppebærer et Tillæg af 25 Øre for Overtimer. For Undervisning, hvortil der kræves særlig Uddannelse, gives et Tillæg af 15—25 Øre Timen.

Skoleinspektørerne oppebærer foruden fri Bolig, Brændsel og Lys for en Familie 3200 Kr., stigende hvert 3. Aar med 200 Kr. til 4000 Kr.

Skolekommissionen har vedtaget, at det højeste Antal ugentlige Undervisningstimer, som ordentligvis tildeles en Lærerinde, fastsættes saaledes:

indtil 35 Aars Alderen	34 Timer
imellem 35 og 45 Aar	32 —
over 45 Aar	30 —

Højere Timetal kan tilstaaes for et Aar ad Gangen efter tilfredsstillende Oplysninger om det for vedkommende paa Grund af Sygdom stedfundne Vikariat. Gifte Lærerinder, der er Mødre, faar kun 24 Timer.

Økonoma ved Skolekøkkenet paa Sindshvilevej lønnes med 1500 Kr., stigende med 100 Kr. hvert 3. Aar indtil 1800 Kr. For Bolig og Brændsel afkortes $\frac{1}{5}$ af Begyndelseslønnen.

Skolebetjentene oppebærer 1200 Kr., stigende med 100 Kr. hvert 3. Aar indtil 1500 Kr. For Bolig og Brændsel afkortes $\frac{1}{5}$ af Begyndelseslønnen. Indtil der indlægges Lys i deres Lejligheder, oppebærer de 5 Kr. om Maaneden for Afsavn af fri Belysning.

Bademesteren lønnes med 1300 Kr., stigende med 100 Kr. hvert 3. Aar til 1600 Kr. (For Vask af Badehaandklæder faar han 3 Øre Stykket).

Varmemesteren, der er i Skolevæsenets Tjeneste Oktober—April og de andre 5 Maaneder er ansat ved Vandværket, har en Lon af 1800 Kr. stigende hvert 3. Aar med 300 Kr. til 2700 Kr.

Rengøringskonerne betales med 84 Kr. aarlig for hver Skolestue.

Den 1. April 1907 fordelte det faste Lærerpersonele sig saaledes paa de forskellige Lønningstrin:

Skoleinspektørerne

4 à 4000 Kr.	} foruden Bolig, Brændsel og Belysning
1 à 3800 —	
1 à 3600 —	
1 à 3400 —	
1 à 3200 —	

Overlærerne

8 à 3500 —

Lærerne

27 à 3200 —
9 à 2850 —
11 à 2500 —
10 à 2250 —
8 à 1900 —
9 à 1600 —
6 à 1300 —

Overlærerinderne

8 à 2050 —

Lærerinderne (for 24 Timer)

23 à 1750 —
12 à 1600 —
20 à 1500 —
18 à 1350 —
24 à 1250 —
19 à 1150 —

For Timeløn besørgedes

1800	Timer	à	75	Øre
125	—	à	100	—
24	—	à	105	—
60	—	à	130	—
24	—	à	145	—
24	—	à	152	—

(De 4 sidste Satser oppebæres i Henhold til Skoleplanens § 23, 3. Stykke).

Desuden oppebar 14 Lærere og Lærerinder for 209 Timer i særlige Fag et Tillæg fra 15 til 25 Øre Timen.

Udgifterne til Skolevæsenet har i afvigte Aar efter Fradrag af De Refusioner, der ydes af Foreninger og andre, som benytter Lokaler i Skolerne, udgjort 649439 Kr. 23 Øre mod budgetteret 605475 Kr.

Den betydelige Overskridelse hidrører for største Delen fra den Lønningsforbedring for alle Funktionærer ved Skolevæsenet, der traadte i Kraft d. 1. Oktober f. A. Dernæst fra Oprettelsen af flere Klasser end paaregnet paa Grund af Børnetallets stærke Tilvækst, fra større Udgift til Skatter og Brændsel end formodet, fra en Række til Dels uforudsete Vedligeholdelsesarbejder ved Bygningerne og fra en uventet Stigning i Antallet af Pensionister.

Af den anførte Udgift er der i Henhold til Lov af 29. Marts 1904 § 32 refunderet Kommunen 61445 Kr. 83 Øre som Statskassens Tilskud til Lønningerne og ifølge samme Lovs § 27 4214 Kr. 55 Øre som Skolefondens Bidrag til Vikarudgifterne. Herved synker Kommunens Udgift til Skolevæsenet til 583778 Kr. 85 Øre. Fordeles denne Udgift paa Børnetallet i Kommuneskolerne (efter at man har fradraget Udgifterne til teknisk Skole, Fortsættelseskursus og Pensioner som ikke vedrørende de skolesøgende Børn), bliver det for hvert Barn 76 Kr. 55 Øre af Kommunen og 8 Kr. 61 Øre af Stat og Skolefond. (Hvis man medtager den til Renter og Afdrag budgetterede Sum, stiger Udgiften pr. Barn med 7 Kr. 83 Øre).

Privatskolernes Antal formindskedes i 1906 med Fru Lundings Skole, der forenedes med Slomanns, og Frk. Giersings Skole, hvis Elever for en Del overgik til Frk. Tiemroths og Schmidt-Phiseldecks Skole.

Frk. Lønborgs Skole flyttedes hen i de Lokaler paa Amicievej, som Fru Lundings Skole hidtil havde benyttet. Ved Slutningen af Aaret fandtes følgende 34 anerkendte Privatskoler (foruden Privatundervisning i Børnehjem og andre Steder):

	Antal Elever		Fra Frederiksberg i skolepligtig Alder	
	Dr.	P.	Dr.	P.
A. Skoler for Drengene				
Frederiksberg Latin- og Realskole (L. N. H. Otterstrøm), Hollændervej 5	443		263	
Henrik Madsens Latin- og Realskole, Filippavej 1	235		76	
Schneekloths Latin- og Realskole og Hertz's Forberedelsesskole, Værnedamsvej 13 A	500	1	249	
Slomanns Latin- og Realskole (P. Elmqvist), Jak. Dannefærdsvej 3	275		121	
Det danske Selskabs Skole (C. N. Starcke), Forchammersvej 18	309	42	165	30
L. Clausens Realskole, Aaboulevard 21	61		35	
Frederiksberg Realskole (O. Mynster og H. P. Physant), Frederiksberg Allé 22	181		71	
H. Gregersens Skole, H. C. Ørsteds Vej 65—67	200		125	
Frederiksberg Borger- og Realskole (S. Nielsen) Bredegade 6	116		91	
B. Skoler for Piger.				
Fru Hedvig Baggers Skole, Vodrofsvej 56 A . .	20	43	7	36
Frk. M. Bobergs Skole, Frederiksberg Allé 8 . .		87		51
A. Brønliche-Hansens Pigeskole, Amalievej 20 .	7	110		83
Fru M. Clausens Skole, Aaboulevard 21		60		32
Fru R. Frimodt-Møllers Skole, H. C. Ørsteds Vej 68	7	65	2	44
Frk. F. Giersings Skole, Hollændervej 22		21		20
St. Joseph Søstrenes franske Skole, Frb. Allé 17	2	106	2	68
Frk. Kruses Skole (Frk. L. Jensen), Frbg. Allé 16		386		189
Frk. J. Leerbech og Frk. S. Milos Skole, H. C. Ørsteds Vej 7 B		156		94
Frk. Lønborgs Skole, (A. Tang Barfod) Amicievej 19		198		110
Frk. D. Niensens Skole, Bredegade 7		97		88
At overføre . . .	2356	1372	1207	845

	Antal Elever		Fra Frederiksberg i skolepligtig Alder	
	Dr.	P.	Dr.	P.
Overført . . .	2356	1372	1207	845
Frk. E. Rasmussens Skole, Bille Brahes Vej 8 .		31		28
Frk. M. Rousings Skole, Madvigs Allé 16		55		47
Frk. J. Sachmanns Skole, Allégade 6		46		38
Frk A. Tiemroth og V. Schmidt-Phiseldecks Skole, H. C. Ørsteds Vej 29	12	117		66
Frk. M. Skoglunds Skole, Svanholmsvej 5		20		16
J. H. Teisens Skole, Doktor Priemes Vej 3	8	110		78
C. Skoler for Drengene og Piger.				
Billes Forberedelses- og Realskole, H. C. Ørsteds Vej 69	108	71	48	34
Børnehjemmet Godthaabs Skole, Kongensvej 4 .	79	22	71	22
Frk. H. Hammers Skole, Bogøvej 7	18	25	12	23
St. Mariæ Skole, Boyesgade 8	106	101	45	36
Frederiksberg Borger- og Realskole (A. Paulsen) Gl. Kongevej 139	79	66	65	52
Frk. Pechüles Skole, Roskildevvej 91	5	38	2	8
Syvendedags Adventisternes Skole, Margrethevej 5	9	14	1	2
Frk. M. og N. Vendts Skole, Vinkelvej 3	25	38	11	17
	2805	2126	1462	1312

Ved den Prøve, som i Henhold til Lov af 2. Maj 1855 afholdtes over *hjemmeunderviste Børn*, fandtes 2 Drengene i høj Grad utilstrækkelig underviste. Efter givet Tilhold blev den ene af dem indskrevet i en Privatskole, den anden i Kommuneskolen. Den sidste mødte dog ikke trods gentagen Mulkering op til højeste Sats.